

**UNIVERSITATEA DE VEST DIN TIMIȘOARA
DOMENIUL CONTABILITATE**

Adaptarea educației și practicii profesionale contabile la viitor: Integrarea competențelor și instrumentelor emergente pentru îmbunătățirea sustenabilității, rezilienței și performanței corporative

REZUMATUL TEZEI DE ABILITARE

CANDIDAT:

Conf. univ. dr. Diana DUMITRESCU
Universitatea de Vest din Timișoara
Facultatea de Economie și de Administrare a Afacerilor
Departamentul de contabilitate și audit

2024

REZUMAT

*„Cuvântul contabilitate provine de la cuvântul responsabilitate.
Dacă vrei să devii bogat, trebuie să fii responsabil pentru banii tăi.”*
(— Robert T. Kiyosaki)

Elaborarea tezei mele de abilitare reprezintă un pas important pentru evoluția mea în direcția realizării de cercetări independente și originale, demonstrând potențialul academic de a aduce contribuții semnificative la subiecte de cercetare complexe și inovatoare din domeniul contabilității, aducându-mi aportul la dezvoltarea granițelor cunoașterii în domeniul meu de studiu. Contribuțiile pe care le-am adus cercetării și practicii profesionale contabile pe parcursul timpului sunt sintetizate în conținutul prezentei teze, care, în acest fel, depășește simpla dimensiune academică, servind drept o etapă importantă în poziționarea mea ca formator de opinie și în promovarea progresului acestei științe, subliniind angajamentul meu față de excelență, inovație și educație și afirmând capacitatea mea de a influența viitorul contabilității.

Teza abordează viitorul educației și practicii profesionale contabile în contextul provocărilor contemporane, subliniind faptul că progresul, reziliența și sustenabilitatea sunt elementele esențiale pentru a genera schimbări disruptive în profesie și în performanța afacerilor. Contabilii trebuie să îmbrățișeze inovația, să accepte responsabilitatea și să susțină performanța în beneficiul societății, pentru a crea un viitor rezilient și sustenabil omenirii.

Această lucrare prezintă portofoliul meu academic, evidențiind contribuțiile și rezultatele relevante din activitățile mele științifice și educaționale de la obținerea titlului de doctor în 2008, împreună cu planul meu de dezvoltare în viitor, ca cercetător și cadru didactic. Prin urmare, teza **„Adaptarea educației și practicii profesionale contabile la viitor: Integrarea competențelor și instrumentelor emergente pentru creșterea sustenabilității, rezilienței și performanței corporative”** este structurată în două părți, prima parte fiind dezvoltată în două secțiuni, conform structurii detaliate prezentate mai jos.

Ne aflăm într-o eră a transformărilor fără precedent – inovațiile tehnologice, cerințele de mediu și perturbările globale, remodelează modul de derulare a operațiunilor de afaceri. Profesia contabilă nu este exceptată de la aceste transformări. Contabilii au evoluat de la simpli procesatori de cifre, la a deveni profesioniști strategici implicați în consultanță în afaceri, managementul riscurilor și susținerea sustenabilității. Totuși, aceste noi responsabilități implică și provocări. Cum pot contabilii să fie înzestrați cu competențele și instrumentele necesare pentru a avea succes în acest mediu dinamic? Integrarea competențelor emergente, a instrumentelor digitale și a conceptelor de sustenabilitate, precum și a celor privind contabilitatea criminalistică, în educația și practica profesională contabilă sunt cruciale pentru a pregăti contabilii să facă față provocărilor economiei globale, aflate într-o continuă evoluție. Prin îmbunătățirea inovației, rezilienței și cunoștințelor strategice, aceste transformări și adaptări, permit profesiei contabile să își aducă suportul la

îmbunătățirea performanței corporative și la sprijinirea obiectivelor generale legate de mediul înconjurător, natural și social.

Ca urmare, am structurat principalele rezultate științifice obținute după obținerea titlului de doctor în cele mai importante direcții urmărite în această perioadă. Aceste direcții evidențiază importanța și versatilitatea profesiei contabile în asigurarea performanței, eficienței și sustenabilității afacerilor și a economiilor în ansamblu.

Prima parte a tezei este organizată în două secțiuni, prima dintre acestea urmărind trei direcții tematice de cercetare, prin care sunt prezentate principalele preocupări și rezultate obținute în cariera academică, privind pe modul în care prin valorificarea tehnologiei, îmbunătățirea abilităților angajaților și promovarea practicilor durabile, profesia de contabilă va putea răspunde provocărilor moderne și se va adapta cerințelor viitoare. Această secțiune conturează o strategie pentru evoluția contabilității într-o profesie orientată spre viitor, rezilientă, care se aliniază cu obiectivele economice și de mediu globale.

Prima direcție a acestei secțiuni este orientată către „*Competențe emergente și instrumente digitale pentru adaptarea educației și profesiei contabile la viitor*”. Profesia contabilă trece printr-o transformare majoră, determinată de inovațiile tehnologice rapide, în care se pune tot mai mare accentul pe importanța sustenabilității și pe necesitatea crescândă de competențe analitice și investigative pentru combaterea fraudelor financiare. Pentru a rămâne relevantă, educația și practica profesională contabilă trebuie să evolueze, oferind profesioniștilor competențele necesare pentru integrarea inteligenței artificiale și a tehnologiilor digitale în activitățile curente, precum și abilitățile necesare pentru raportarea sustenabilității, după cum și competențele investigative pentru detectarea fraudelor și realizarea investigațiilor financiare. Cercetările întreprinse evidențiază necesitatea anticipării competențelor necesare pentru integrarea inteligenței artificiale, subliniind importanța alfabetizării tehnologice pentru ocuparea viitoarelor locuri de muncă în contabilitate. De asemenea, instruirea contabililor pentru un viitor sustenabil evidențiază nevoia tot mai mare de cunoștințe privind raportarea sustenabilității, inclusiv înțelegerea indicatorilor ESG (mediu, social, guvernanta). Rezultatele cercetărilor privind abilitățile relevante pentru contabilii criminaliști indică o nevoie de abilități pentru identificarea fraudelor, de cunoaștere a tehnicilor de investigare și conformitate cu reglementările. Instrumentele digitale utilizate în contabilitatea modernă, cum ar fi platformele online pentru colaborare profesională, networking și schimbul de cunoștințe, trebuie integrate atât în educație, cât și în practica profesională. Platformele de învățare online pot promova învățarea pe tot parcursul vieții, în timp ce rețelele sociale pot îmbunătăți colaborarea profesională și inovația. E-learning facilitează dezvoltarea profesională continuă, așa cum a fost demonstrat în timpul pandemiei de COVID-19.

A doua direcție, intitulată „*Modele, instrumente și strategii pentru previzionarea dificultăților financiare și performanței către asigurarea creșterii sustenabile*”, demonstrează modul în care modelele predictive joacă un rol esențial în evaluarea sănătății financiare și a performanței corporative. Integrarea modelărilor predictive în practicile profesionale contabile poate îmbunătăți

gestionarea riscurilor și procesele decizionale, optimizând performanța financiară. Educatorii și profesioniștii din domeniul contabilității trebuie să dezvolte cunoștințele studenților despre tehnici cantitative utilizate în modelare și de utilizare a instrumentelor de analiză a datelor avansate, îmbunătățind performanța pe termen lung a corporațiilor, în contextul obiectivelor mai largi de sustenabilitate. Previzionarea dificultăților financiare și evaluarea performanței au devenit elemente esențiale pentru promovarea creșterii durabile în peisajul economic turbulent actual. Această direcție a cercetărilor întreprinse examinează cele mai utilizate modele și instrumente în prognozarea dificultăților financiare și evaluarea performanței companiilor, subliniind semnificația lor în contextul eforturilor orientate către sustenabilitate.

A treia direcție, *„Valorificarea informațiilor contabile pentru susținerea practicilor sustenabile: Evaluarea economiei circulare, managementul deșeurilor și bunăstării sociale”*, abordează relația dintre performanța financiară și sustenabilitatea economiei circulare, îmbunătățirea sistemului de gestionare a deșeurilor subliniind rolul practicilor durabile în creșterea eficienței operaționale și a responsabilității corporative, sugerând o nevoie urgentă pentru contabili de a se alinia cu cadrele internaționale pentru raportarea ESG și îmbunătățirea responsabilității corporative și a încrederii părților interesate. Aceasta direcție de cercetare abordată sugerează o nevoie urgentă pentru contabili de a se alinia cadrelor internaționale de raportare ESG, îmbunătățind astfel responsabilitatea corporativă și sporind încrederea părților interesate.

Secțiunea a doua a primei părți a tezei reliefează activitățile mele didactice și implicarea în viața academică, punând accent pe realizările obținute după obținerea titlului de doctor și până în prezent. Astfel, sunt prezentate activitățile mele didactice și implicarea în educația universitară, subliniind realizările principale obținute în acest parcurs profesional. Am absolvit facultatea ca șef de promoție, obținând o medie generală de 9,97/10, obținând astfel titlul de Economist, specializat în Finanțe și Contabilitate, atestat prin deținerea diplomei de licență acordate de Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.

Carierea mea academică a început în anul universitar 1999–2000, când, în calitate de proaspăt absolvent, am predat seminarii de Finanțe Publice la Facultatea de Economie a Universității „Petre Andrei” din Iași, în cadrul căreia am devenit asistent universitar în anul 2000, având și delegație pentru funcția de lector universitar începând din 2002. Din februarie 2005 până în februarie 2007 am ocupat funcția de lector, moment în care, în februarie 2007, din motive personale, m-am mutat de la Iași la Timișoara. Inițial, am colaborat cu Departamentul de Contabilitate și Audit al Facultății de Științe Economice, Universitatea de Vest din Timișoara, în perioada martie 2007 – februarie 2008. Din februarie 2008, am ocupat prin concurs funcția de lector, devenind membru permanent al Departamentului de Contabilitate și Audit al Facultății de Economie și Administrarea Afacerilor, Universitatea de Vest din Timișoara, unde, din octombrie 2016 până în prezent, sunt conferențiar universitar.

Între 2000 și 2008 (care include perioada extinsă pentru a beneficia de concediul de îngrijire copil), am urmat studiile doctorale sub coordonarea științifică a profesorului Neculai Tabără, la

Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași. Am susținut cu succes teza de doctorat intitulată „Conturile patrimoniului național” pe 23 mai 2008. Programul doctoral a presupus o pregătire individuală riguroasă, constând în patru examene și trei lucrări de cercetare, toate evaluate cu cea mai mare distincție.

Activitatea mea didactică a fost întotdeauna profund conectată la practica profesională, iar legătura a fost consolidată prin obținerea unor certificări profesionale specifice. Sunt atât Expert Contabil, cât și Consultant Fiscal, fiind membru al Corpului Experților Contabili și Contabililor Autorizați din România (CECCAR) și al Camerei Consultanților Fiscali din România (CCFR). Acest dublu rol de educator și practician mi-a permis să acumulez o experiență extinsă în predarea disciplinelor contabile.

De-a lungul anilor, am contribuit semnificativ la educația și formarea multor profesioniști în contabilitate. Cursurile mele includ atât nivelul de licență, cât și cel de masterat, fiind concepute pentru a pregăti viitorii contabili să facă față provocărilor profesionale și pentru a le oferi cunoștințele și competențele esențiale necesare pentru obținerea succesului profesional. Prin cursurile predate am urmărit permanent integrarea principiilor teoretice cu aplicarea practică a acestora, asigurându-mă că studenții nu sunt doar competenți din punct de vedere academic, ci și pregătiți profesional pentru a excela în carierele lor. Această abordare holistică reflectă angajamentul meu de a forma noi generații de profesioniști în contabilitate care să fie încrezători, capabili și înzestrați cu tot ce se impune pentru a răspunde celor mai înalte standarde ale profesiei.

A doua parte a tezei evidențiază direcțiile viitoare de cercetare pe care intenționez să le urmez, precum și cele mai importante obiective de dezvoltare profesională în cariera universitară. Având această mare oportunitate de îmbunătățire continuă a cunoștințelor de specialitate, împreună cu abilitățile dobândite, expertiza și pasiunea pentru cercetare, am speranța de a-mi putea aduce contribuția la educarea viitoarelor generații de specialiști în profesia contabilă.

Printr-un angajament față de cercetarea inovatoare, colaborarea interdisciplinară atât la nivel național, cât și internațional, mentoratul și îmbunătățirea continuă a abilităților și competențelor, îmi propun să aduc contribuții semnificative la formarea următoarelor generații de profesioniști în contabilitate și la progresul acestei profesii. Un astfel de deziderat include integrarea abilităților emergente, a instrumentelor digitale și a principiilor de sustenabilitate în educația contabilă și practica profesională, asigurând o reziliență sporită și o performanță corporativă îmbunătățită. Prin adoptarea avansurilor tehnologice, îmbunătățirea curriculumului și sprijinirea practicilor durabile, profesia contabilă poate aborda cu succes provocările contemporane, contribuind în același timp la conturarea unui viitor rezilient, inovator și durabil. Această transformare asigură contabilității rolul de componentă cheie a succesului în afaceri și un ajutor vital la atingerea progresului omenirii.

În concluzie, integrarea abilităților emergente, a instrumentelor digitale și a sustenabilității în educația și practica contabilă sunt esențiale pentru îmbunătățirea rezilienței și optimizarea performanței corporative. Prin valorificarea digitalizării, îmbunătățirea curriculumului și promovarea practicilor durabile, profesia contabilă poate aborda provocările contemporane și se poate adapta la

cerințele viitoare. Această teză reprezintă o hartă pentru transformarea contabilității într-o profesie orientată spre viitor, rezilientă, aliniată cu obiectivele economice, digitale și de mediu, manifestate la nivel global. Planul de acțiune include integrarea tehnologiei AI, a raportărilor de sustenabilitate și a contabilității criminalistice în programele de educație contabilă pentru a echipa studenții cu abilitățile necesare pentru a răspunde provocărilor moderne, în timp ce utilizează instrumente și platforme de ultimă generație pentru a îmbunătăți eficiența practicii și a stimula inovația, creând în același timp un cadru puternic pentru îmbunătățirea rezilienței și performanței corporative, prin analize predictive, care ajută organizațiile să anticipeze riscurile financiare și să se adapteze la perturbările economice.